

ציונה תג'ר

"ציונה תג'ר" / הארץ / 12.1.68 / תע' יחיד / גלדיה "צ'מרונסקי" / תל-אביב

בשנת 1963, הציגה האמנית הוותיקה ציונה תג'ר בפעם הראשונה ציורים בטכניקה מיוחדת. עיקרה של טכניקה זו היה בעיצוב רקע מוזהב שבצבץ מתוך הצבע. מעל לוח מצופה בניירות מוזהבים או מוכספים, הניחה הציירת לוח זכוכית, שצידו הפנימי מצויר וכל חריטה, סריטה או משטח לא-מכוסה בלוח הזכוכית מאפשר למסתכל לראות את הנייר המוזהב, המונח כתשתית. בתערוכה הנוכחית מצויים, מלבד הציורים שהם המשך השימוש בטכניקה זו, גם אקוורלים - אך אלה שגרתיים למדי וראוי לדון בעיקר בציורים המהווים המשך לתערוכה הקודמת.

השימוש בקטעים העשויים בעזרת נייר מוזהב מקנים לציור אסוציאציה של טכניקות של אמנות עממית ופרימיטיביסטית. בתערוכה הקודמת (ובמספר ציורים גם בוו הנוכחית) היתה גם דרך העיצוב נוטה מעט לסגנון פרימיטיביסטי - פשטות בקומפוזיציה, בסטריליזציה ועושר צבעוני, המתבטא בהתנגשויות צבעוניות. בתערוכה שלפנינו, נע מעט הכיוון לעבר שטחים גדולים יותר ונוצרים שני סוגי ציורים: האחד - קרוב לסגנון הקודם, מאופיין על ידי סטריליזציה, אורנמנטיקה ונושאים שהיו מקובלים לפני שנים כ"בית כנסת" וכו'. הסוג השני פיוטי יותר, עיקרו בצבעים רכים יותר, שטחים רחבי-נשימה והפשטות אקספרסיוניסטיות-ליריות. בשני הסוגים כאחד, לא משמשת הטכניקה הנעזרת בנייר המוזהב שום תפקיד פונקציונלי אלא כתוספת הבהוב דקורטיבית מעיקרה.

אם מתעלמים לרגע מהטכניקה המיוחדת (שכאמור, אינה פונקציונלית לציור), מתקבל ציור שמרני למדי, פשטני בביצועו, עם חריגות בקטעים מסוימים למפגשי צבעוניות נעימים לעין. מסתבר שלא ה"גלוי הטכני" הוא העושה את הציור.